

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL VIEŠOJO SAUGUMO
STIPRINIMO IR PLĖTROS PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PROJEKTO PATEIKIMO
LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI
TAP-22-1709(2); TAIS-22-13386(2)**

2022-11-14 Nr. NV-3226

Vilnius

Projektus teikia. Vidaus reikalų ministerija.

Tikslas. Pritarti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Viešojo saugumo stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“ projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.

Esmė. Projektu siūloma keisti Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. gegužės 7 d. nutarimu Nr. XII-1682 patvirtintą Viešojo saugumo plėtros 2015–2025 metų programą, atsižvelgiant į atnaujintą Nacionalinio saugumo strategiją (toliau – NSS) ir atliepiant 2021–2022 m. pasikeitusios saugumo aplinkos nulemtus iššūkius.

Numatomas programos įgyvendinimo laikotarpis 2022–2030 m.

Viešojo saugumo stiprinimo ir plėtros programa (toliau – VSSPP) įgyvendinamos NSS nuostatos dėl viešojo saugumo institucijų gebėjimų ir pajėgumų atremti hibridines grėsmes, dalyvauti valstybės gynyboje ir užtikrinti nacionaliniam saugumui svarbių įrenginių, turto ir objektų fizinę apsaugą vystymo (NSS 39–41 p., 32.11 p., 36.5 p.), dėl Lietuvos kariuomenės sąveikos su viešojo saugumo institucijomis stiprinimo (NSS 32.6 p.) ir 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano (toliau – NPP) nustatyti pažangos uždaviniai, įgyvendinant Nacionalinio saugumo strategiją (10 tikslas „Stiprinti nacionalinį saugumą“):

- **neteisėtos migracijos ir neteisėto prekių judėjimo keliamų grėsmių problemai** spręsti numatoma **pažangos priemonė – stiprinti ES išorės sienos ir neteisėtos migracijos kontrolės pajėgumus ir gebėjimus** (įgyvendinant NSS 39 punkte nustatytus ES išorės sienos apsaugos, migracijos procesų valdymo užtikrinimo uždavinius, atsižvelgiant į kintančią situaciją, ir NPP 10.6 uždavinį „Padidinti ES išorės sienos kontrolės veiksmingumą ir sustiprinti neteisėtos migracijos prevenciją ir kontrolę“);

Numatomi rezultato rodikliai ir jų reikšmės:

- ES išorės sienos (Lietuvos Respublikos dalies), stebimos taikant modernias sienos stebėjimo technologijas, dalis, proc.: 70,5 (2021), 100 (2030); skaičiuojant rezultato rodiklio reikšmę vertinami sienos stebėjimo sistemų įdiegimo ir atnaujinimo procesai, siekiant užtikrinti sistemų tinkamą funkcionalumą, sistemos turi būti atnaujinamos kas 5–7 metus)
- VSAT pareigūnų, aprūpintų pagal nustatytus standartus, dalis, proc.: 67 (2021), 90 (2030)

- **nusikalstamumo ir terorizmo keliamų grėsmių problemai** spręsti numatoma **pažangos priemonė – sudaryti prielaidas veiksmingai nusikaltimų prevencijai ir kontrolei bei terorizmo grėsmių mažinimui** (įgyvendinant NSS 40 punkte nustatytus terorizmo, ekstremizmo ir radikalizacijos prevencijos užtikrinimo uždavinius, 41 punkte nustatytus valstybės finansų sistemos apsaugos stiprinimo ir efektyvios kovos su organizuotu nusikalstamumu užtikrinimo uždavinius ir NPP 10.7 uždavinį „Mažinti sunkaus nusikalstamumo ir terorizmo grėsmes“);

Numatomi rezultato rodikliai ir jų reikšmės:

- per trejus metus ištirtų nusikalstamų veikų dėl nusikalstamu būdu gauto turto įgijimo, realizavimo arba legalizavimo ir neteisėto praturtėjimo dalis, proc.: 31 (2021), 32 (2030)

- policijos ištirtų sunkių ir labai sunkių nusikaltimų dalis (3 metų vidurkis), proc.: 80 (2021), 82 (2030)
- **nepakankamai efektyviai ir veiksmingai funkcionuojančių viešojo saugumo institucijų problemai** spręsti numatomos šios **pažangos priemonės** (įgyvendinant NSS Nacionalinio saugumo strategijos 32.11 papunktyje nustatytą uždavinį stiprinti ginkluotąsias pajėgas sudarančių institucijų parengtumą veikti su Lietuvos kariuomene, aprūpinant NATO standartus atitinkančia ginkluote, amunicija ir ekipuote, 36.5 papunkčio nuostatas dėl viešojo saugumo institucijų gebėjimų ir pajėgumų atremti hibridines grėsmes, dalyvauti valstybės gynyboje ir užtikrinti nacionaliniam saugumui svarbių įrenginių, turto ir objektų fizinę apsaugą vystymo, 32.6 papunkčio nuostatą dėl Lietuvos kariuomenės sąveikos su viešojo saugumo institucijomis stiprinimo ir NPP 10.8 uždavinį „Didinti viešojo saugumo institucijų veiklos efektyvumą ir veiksmingumą“):
 - **užtikrinti viešojo saugumo institucijų parengtį aktualioms grėsmėms** (priemonės veiklos derinamos su numatomos parengti Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programos pažangos priemonių veiklomis);

Numatomas rezultato rodiklis ir jo reikšmė:

 - viešojo saugumo institucijų pareigūnų aprūpinimo priemonėmis, skirtomis veikti nepaprastosios padėties, mobilizacijos ir karo padėties metu, pasiekimo lygis, proc. (RN)
 - **padidinti vidaus tarnybos patrauklumą;**

Numatomi rezultato rodikliai ir jų reikšmės:

 - vidaus tarnybos sistemos pareigūnų motyvacijos ir pasitenkinimo darbu indeksas: 6 (2022), 7 (2030)
 - neužimtų vidaus tarnybos sistemos pareigūnų pareigybių dalis, proc. 16 (2021), 10 (2030)
 - **tobulinti vidaus tarnybos sistemos pareigūnų rengimo ir kvalifikacijos kėlimo sistemą;**

Numatomas rezultato rodiklis ir jo reikšmė:

 - vidaus tarnybos sistemos pareigūnų, kuriems visiškai pakanka profesinių žinių ir įgūdžių, dalis, proc. 25 (2022), 40 (2030)
 - **padidinti priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemos efektyvumą** (priemonės veiklos derinamos su numatomos parengti Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programos pažangos priemonių veiklomis);

Numatomas rezultato rodiklis ir jo reikšmė:

 - gaisruose žuvusių žmonių skaičius 100 tūkst. gyventojų, 3,3 (2021), 1,8 (2030)
 - **padidinti policijos sistemos valdymo efektyvumą;**

Numatomi rezultato rodikliai ir jų reikšmės:

 - gyventojų, kurie teigiamai vertina policijos darbą, dalis (trejų metų vidurkis), proc. 81 (2021), 83 (2030)
 - policijos sistemos darbuotojų, teigiamai vertinančių centralizuotas bendrąsias funkcijas dalis, proc. 81 (2021), 84 (2030)

Finansinės projekcijos:

NPP uždavinys	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų*	Finansavimo šaltiniai
1	2	3
10.6 uždavinys „Padidinti ES išorės sienos kontrolės veiksmingumą ir	267 400**	2021–2027 m. Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės

NPP uždavinys	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų*	Finansavimo šaltiniai
1	2	3
sustiprinti neteisėtą migracijos prevenciją ir kontrolę		paramos priemonės, įtrauktos į Integruoto sienų valdymo fondą, lėšos
10.7 uždavinys „Mažinti sunkaus nusikalstamumo ir terorizmo grėsmes“	3 600	Valstybės biudžeto lėšos
	37 000***	2021–2027 m. Vidaus saugumo fondo lėšos
10.8 uždavinys „Didinti viešojo saugumo institucijų veiklos efektyvumą ir veiksmingumą“	400	Valstybės biudžeto lėšos
Iš viso	308 400	

* Nurodant lėšas vadovaujamasi aktualiomis NPP finansinėmis projekcijomis 2021–2030 m. ir jų paskirstymu pagal NPP strateginius tikslus ir asignavimų valdytojus.

** Pagal 2021–2027 m. Lietuvos sienų valdymo ir vizų politikos paramos priemonės programą, patvirtintą 2022 m. spalio 10 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu Nr. C(2022) 7199, 2021–2027 m. Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės, įtrauktos į Integruoto sienų valdymo fondą, lėšų suma sudaro 306 809 tūkst. eurų (įskaitant bendrojo finansavimo lėšas).

*** Nurodyta preliminarai 2021–2027 m. Vidaus saugumo fondo lėšų suma (įskaitant bendrojo finansavimo lėšas).

Numatomas papildomų pažangos lėšų poreikis. Preliminariai įvertinta, kad NPP 10.7 ir 10.8 uždaviniams visapusiškai įgyvendinti prireiks papildomų finansinių išteklių – **apie 400 000 tūkst. eurų**, aiškinamajame rašte nurodoma, kad jos būtų reikalingos:

- nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos organizavimo sistemai sukurti (apie 4 000 tūkst. eurų);
- viešojo saugumo institucijų pareigūnų aprūpinimui priemonėmis, skirtomis veikti nepaprastosios padėties, mobilizacijos ir karo padėties metu (apie 184 000 tūkst. eurų);
- nacionaliniam saugumui svarbių objektų fizinei apsaugai sustiprinti (apie 7 000 tūkst. eurų);
- vidaus reikalų sistemos pareigūnų rengimo ir kvalifikacijos kėlimo sistemos pertvarkai (poreikis bus apskaičiuotas, priėmus sprendimą dėl minėtos sistemos pertvarkos krypties);
- vidaus reikalų sistemos pareigūnų darbo užmokesčiui padidinti pagal rengiamą Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektą (apie 80 000 tūkst. eurų);
- policijos įstaigų pastatų statybai ir rekonstrukcijai bei Lietuvos policijos mokyklos padidėjusios rizikos situacijų įveikimo mokymo kompleksui įrengti (apie 17 000 tūkst. eurų);
- gaisrinių statybai ir rekonstrukcijai bei informacinių sistemų diegimui Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamente prie Vidaus reikalų ministerijos (apie 108 000 tūkst. eurų).

Derinimas. Teiktas derinti Aplinkos, Ekonomikos ir inovacijų, Finansų, Krašto apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo, Susisiekimo, Sveikatos apsaugos, Švietimo, mokslo ir sporto, Teisingumo ir Užsienio reikalų ministerijoms, Generalinei prokuratūrai, Specialiųjų tyrimų tarnybai, Valstybės saugumo departamentui, Muitinės departamentui prie Finansų ministerijos, Lietuvos teisėsaugos pareigūnų federacijai, Nacionaliniam pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimui, Lietuvos žmogaus teisių centrui ir Žmogaus teisių stebėjimo institutui.

Pateiktas projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas (2022-10-17 išvada Nr. NV-2966), Viešojo valdymo grupės ir Strateginio valdymo grupės darbo tvarka pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Projektas papildomai suderintas su Finansų ministerija (atsižvelgiant į pasiūlymą papildomų lėšų poreikį nurodyti lydimajame medžiagoje, plačiau paaiškinant priemones ar veiklas, kurioms bus reikalingos papildomos lėšos).

Neatsižvelgta į Valstybės saugumo departamento pasiūlymą Programos projekte kaip vieną iš nusikalstamumo ir terorizmo keliamų grėsmių problemos priežasčių nurodyti neefektyvų Lietuvos Respublikos institucijų kovos su terorizmu koordinavimą. Projekto rengėjų vertinimu, tokiam teiginiui nėra pagrindo, atitinkamai nėra pagrįsta Programos projekte formuluoti nuostatų dėl pažangos šiuo klausimu. Tikslinga įsivertinti pokyčių šioje srityje poreikį, prireikus parengti galimas sprendimo alternatyvas. Pasirinkta alternatyva galėtų būti įgyvendinama ne strateginio valdymo, o teisėkūros priemonėmis.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina, tačiau Vyriausybės siūlymu įtrauktas į Seimo rudens sesijos darbų programą (spalio – lapkričio mėn.).

Dalykinio vertinimo išvada. Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės ir Strateginio valdymo grupės darbo tvarka pateiktas pastabas ir pasiūlymus (aktualizuoti statistinius ir faktinius nurodomas problemas pagrindžiančius duomenis, patikslinti pažangos priemonių rezultato rodiklius ir jų reikšmės ir kt.).

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektui turi redakcinio pobūdžio pastabų.

Siūlome projektą pristatyti ir svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Viešojo valdymo grupės patarėja
Strateginio valdymo grupės patarėja

Asta Klapatauskienė
Jurgita Lukaševičienė